

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/687/2014/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

298/2015. (VII. 30.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2014. október 28-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2015. július 30-án – Dr. Wildner Domonkos testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) a) A panaszos a postai és elektronikus úton 2014. október 28-án előterjesztett beadványában előadta, hogy 2014. október 13-án 7 óra 50 perc körül az autópályán haladt, Budapest felé, amikor a belső sávban haladó Audi 3-as vezetője elkerülve az előtte lassuló autósorba való ütközést, nagy fékezéssel és a kormányt jobbra rántva bele ütközött az általam középső sávban vezetett VW Multivanba. Megállást követően, az autóból kiszállva megkérdeztem a sofőrt, hogy van-e nála betétlap a károk gyors rendezése érdekében. A fiatalember nem volt együttműködő, sőt fenyegetően a következőket mondta: „Belém jöttél? Meg is ütöttél?”

Ezek után a panaszos mondta neki, hogy rendőrt hív, és bejelentést tett a 107-es telefonszámon. Az autóban tartózkodva, és a vele utazó, két öt éves gyermeke megnyugtatósa közben látta, hogy a gépkocsijában ő is telefonál. A későbbiekben kiderült szintén értesítette a rendőrséget azzal, hogy a panaszos megütötte.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszosok személyes adatait töröltük.

A 8 óra 50 perc körül kikerkező járőrök az Audi sofőrjével kezdték az adatfelvételt, akit tájékoztattak arról, hogy kérheti adatainak titkosítását, ő pedig élt is ezzel a lehetőséggel.

A baleset körülményeivel nem igazán foglalkozva, csak az ütés tényére koncentráltak. Mivel a fiatalember a hasát, gyomrát, mellkasát mutatta az ütés helyének, a panaszos kérte az intézkedő rendőrt, hogy hívjon mentőt vagy ők vigyék el szakorvosi rendelőbe az esetleges belső sérülések kivizsgálására, illetve egy látélet felvételére. Ezt a rendőr nem tartotta fontosnak, sőt a fiatalember is kifejezetten visszautasította azzal, hogy úgy sem látszik rajta semmi. A panaszos állítását, mi szerint hozzá sem ért a fiatalemberhez, teljes mértékben alátámaszthatta volna a látélet, miszerint semmi féle sérülés, de még egy enyhe bőrpír sem látszott rajta.

A fiatalemberrel utazó hölgy a gyorsan történő balesetre hivatkozva, nem tudta megmondani, hogy hol és hogyan történt az állítólagos ütés, a sofőr elmondására alapozva állította annak megtörténtét, a következő szavakkal: „a keresztfiam mondta”. A helyszíni jegyzőkönyv felvétele során a járőrparancsnok a sofőr által leírtakat tartalmazó jegyzőkönyvet az utasa elé tette, hogy másolja le, amit a panaszos kifogásolt. Erre a rendőr azt felelte, hogy „Ugyanazt láthatta, amit a sofőr mond”, viszont utána elhúzta az utas elől a sofőr jegyzőkönyvét. Miután a hölgy leírta az általa látottakat és nyújtotta volna oda a rendőrnök a papírt a sofőr rászólt, hogy beleírta-e azt is, hogy a panaszos megütötte. Válaszul azt kapta, hogy nem, majd visszahúzta maga elé a hölgy a jegyzőkönyvét és kiegészítette azzal, hogy megtörtént az ütés.

A rendőri intézkedés és a jegyzőkönyv felvétele a szélső sávban, az Audi mögé harmadiknak leálló rendőrautó mellett történt, a panaszos autójától kb. 15 méterre. Mivel egy nagyon forgalmas út szélén álltunk, az intézkedés során a VW-ben ülő gyermekeit is figyelemmel tartva, folyamatosan az autó és a rendőrautó között járkált a panaszos, ebből kifolyólag pedig nem voltam állandó részese a másik fél által előadottaknak. Egyik alkalommal, amikor visszaért a rendőrautóhoz, a járőrparancsnok közölte vele, hogy mivel be kell menni a kapitányságra kihallgatásra, ami 1-2 órát vesz igénybe, tud-e valakit hívni a gyerekekért. Egyúttal közölte azt is, hogy a továbbiakban ne járkáljon, maradjon mellette az intézkedés során, és a felesége felhívása után ne is telefonáljon többet.

Amíg a panaszos felesége Veresegyházról meg nem érkezett, ami fél órát vett igénybe, a gyerekek úgy ültek egyedül az autóban, hogy a panaszos oda sem mehetett őket ellenőrizni, de még a rendőrök sem nézték meg, hogy éppen mit csinálnak, pedig ok ketten voltak.

Miután a felesége kb. 9 óra 30 perc után elvitte a gyerekeket, megkérdezte, hogy van-e ügyvédre szüksége. A rendőrnő azt válaszolta, hogy nincs, mivel ez egy rövid kihallgatás lesz. Ezt követően bevitték a panaszost a kerületi Rendőrkapitányságra.

A kapitányságon az ügyeletes tisztnek is el kellett mondania az esetet, majd megkérték, hogy üljön le a folyósón és a továbbiakban ott várakozzon. Pár perc elteltével jött egy rendőr, aki kijelentette, hogy kövessem adatfelvételre. Bekísért egy helységbe, ahol már tartózkodott egy rendőr, aki ki a közölte, hogy pakolja ki a panaszos a zsebeit és vegye ki a cipőfűzőjét.

A panaszos értetlenül és megdöbbenve állt a helyzet előtt, mivel semmiféle tájékoztatást nem kapott ezt megelőzően arról, hogy mi fog történni. Ekkor közölték vele, hogy a fogdán helyezik el, és mindaddig ott kell maradnia, amíg a vizsgálótiszt ki nem hallgatja. Jelezték, hogy egy személyt megnevezhet, akit a rendőrség értesít a kapitányságon való tartózkodásáról.

Mivel ekkor tudatosult a panaszosban, hogy mi is történik vele, kérte, hogy beszélhessen egy felettesükkel, mivel az általa vezetett kft. bevételét több tíz millió forint tételben érintő ártárgyalásán kell részt vennem Bicskén délután 3 órakora. Ekkor azt mondták nem áll módjukban szólni senkinek, de szerintük dél körül a kihallgatás megtörténik, és azt követően elhagyhatja az épületet. Ebben az ígéretben bízott is a panaszos, és csak akkor kezdett el aggódni, amikor a rendőr megkérdezte kérek-e ebédet. Ekkor gondolta, hogy már dél körül lehet, és az ártárgyalásra már biztosan nem ér oda, továbbá ezzel kapcsolatosan senkit nem értesíthet.

Délután 4 óra 30 perc körül a kihallgatásomra kísérve, a felesége által megbízott ügyvéd várta a folyosón, mivel a panaszos feleségével azt közölte egy zászlós hölgy, hogy garázdaságért előállították, mivel megrángatott a panaszos egy személyt. A kihallgatásra már az ügyvéd jelenlétében került sor. A kihallgatást követően visszakisérték a fogdába azzal, hogy most már csak a technikust kell megvárni rabosítás miatt, és ez már csak kb. 0,5 órát fog igénybe venni.

A kapitányságot valamivel este 6 óra után hagyhatta a panaszos el azzal az igazolással, hogy reggel 8 óra 50 perctől 18 óráig személyi korlátozó intézkedést foganatosítottak vele szemben.

A fentiek alapján a panaszos panaszt tesz, mivel a vele szemben foganatosított intézkedések és eljárások sorát túlzónak, aránytalannak, részrehajlónak, pártatlanságot mellőzőnek, méltánytalannak és elhúzódnak érzi, különös figyelemmel a büntetlen előéletére és a helyszínen tanúsított együttműködő magatartására. A fogva tartása időtartamát indokolatlanul hosszúnak véli. Továbbá munkáját érintően kárt okozónak, gyermekeire nézve pedig veszélyeztetőnek tartom az eljárás egyes mozzanatait.

A rendőr adatait oly mértékben titkosította, hogy a balesetről kiadott igazolás csak a vezető nevét és a jármű rendszámát tartalmazza. Az Audi kötelező felelősség biztosításának sem a kötvényszáma, sem annak biztosítója nincs feltüntetve a balesetről kiadott igazoláson. Ezáltal nincs lehetősége felvenni a kapcsolatot az érintett biztosítóval jelezvén a kárigényét, holott erre a panaszos biztosítója felhívta a figyelmét.

b) A panaszos csatolta az előállításról szóló igazolást, eszerint a panaszos előállítása 2014. október 13-án 8 óra 50 perctől 18 óráig tartott az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján.

c) A panaszos csatolta az előállítás meghosszabbításáról szóló határozatot, ami szerint a panaszos előállítását 2014. október 13-án 20 óra 50 percig meghosszabbították. A határozaton a panaszos aláírásával úgy nyilatkozott, hogy a határozat tartalmát szóban ismertették vele.

d) A panaszos csatolta a közút balesetről szóló igazolást, amely a másik érintett fél adatai közül csak a nevét és a gépkocsi forgalmi rendszámát rögzíti.

2) A panaszos 2014. december 9-én elektronikus úton, és 2014. december 10-én postai előterjesztett panasz-kiegészítésében előadta, hogy a rendőrség hibásan vette fel a helyszínrajzot, amelyet a szabálysértési eljárásban mindkét fél kiegészített.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) D. K. r. alezredes a 2014. december 15-én kelt jelentésében előadta, hogy a 2014. október 13-án 7 óra 50 perckor érkezett segélyhívás a bevezető szakaszáról. A bejelentés szerint két autó ütközött és nem tudnak megegyezni. Az ügygel kapcsolatban egy másik bejelentés is érkezett 7 óra 55 perckor, L. F. szintén beszámolt a balesetről, illetve azt is elmondta, hogy a másik fél megütötte őt, ezért kért rendőri segítséget. A call centeres mindkét esetben tájékoztatta a bejelentőt arról, hogy rendőrt fog a helyszínre küldeni. A tevékenység irányító ki is jelölte a járőrt 8 óra 3 perckor, azonban még a címre érkezés előtt 8 óra 37 perckor intézkedésbe kezdett, így őt a tevékenységirányító visszafordította és mási járőrt küldött, aki 8 óra 51 perckor ért a helyszínre. A call centeresek a r. alezredes szerint a jogszabályokban előírt intézkedés és felvilágosítási kötelezettségüknek eleget tettek, a bejelentővel kulturált hangnemben beszéltek és megfelelően tájékoztatták.

2) G. F. r. alezredes 2014. december 13-án kelt átiratában előadta, hogy a rendőri intézkedésről hang, illetve videofelvétel nem készült. A rendőri intézkedést követően az elsőbbség és az előzés szabályainak a megsértése miatt [2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről (továbbiakban: Szabs.tv.) 218.§] miatt indult szabálysértési eljárás mindkét fél ellen, ami az adatigénylés idején még nem fejeződött be. A panaszos ellen továbbá garázdaság miatt büntetőeljárás is indult.

A panaszos előállítása 2014. október 13-án 8 óra 50 perctől 18 óráig tartott. Az előállító helyiségbe 10 óra 35 perckor fogadták be, előtte a szóbeli tájékoztatás megtörténtéről, megértéséről, a hozzátartozó vagy egyéb személy kiértesítéséről, az írásos tájékoztatók átvételéről, a fogvatartott élelemmel történő ellátásáról a panaszost tájékoztatták, és kitöltötték a szükséges nyomtatványokat. A panaszos ezeket 10 óra 30 perckor írta alá. A jogairól és kötelezettségeiről szóló tájékoztatót a panaszos azt követően kapta meg, hogy az 1-es zárkában elhelyezték, mivel ott mindig van egy példány ebből, ezt a rendkívüli örök ellenőrzik. Az élelmezési igényéről 10 30 perckor szóban nyilatkoztatták a panaszost, a nyilatkozatot 13 óra 50 perckor írta alá. A panaszos feleségét 11 óra 15 perckor értesítették, erről a panaszost tájékoztatták, aki ezt aláírásával igazoltan tudomásul vette.

Az előállítás ideje alatt megtörtént a panaszos rabosítása, kihallgatása, a feljelentő (a baleset másik érintettje) tanúkihallgatása és a tanú kihallgatása. A baleset másik érintettje nem került előállításra, mivel az elsődleges adatok alapján vele szemben bűncselekmény elkövetése, illetve gyanúja nem állt fenn.

3) Az előállításról készült jelentés szerint a panaszost az Rtv. 29. § alapján igazoltatták, az rtv. 31. § (1) bekezdése szerint átvizsgálták a ruházatát, majd az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja szerint előállították a rendőrök. Vele szemben kényszerítő eszközt nem alkalmaztak.

A Bp. XV. ker. bevezető szakasz 10 km szelvénytől bejelentés érkezett anyagi káros közúti közlekedési balesetről

A helyszínen fogadta a rendőröket G. F., aki elmondta, hogy aznap 7 óra 50 perc körüli időben közlekedett az autópálya bevezető szakaszán Budapest irányába a középsőforgalmi sávban a saját tulajdonát képező gépkocsijával. Ennek során a menetirány szerinti jobb szélső sávból, egy ott közlekedő gépkocsi hirtelen bevágott elé. A sávváltás során az irányjelzőt csak késleltetve, a manőver közben kezdte el használni. Nevezett próbálta elkerülni az ütközést hirtelen fékezéssel illetve azzal, hogy a menetirány szerinti bal szélső sávba irányítja a gépkocsit, azonban oda forgalmi okokból nem tudott átsorolni, így az elé szabálytalanul besoroló gépkocsinak ütközött. A baleset során sérülése nem keletkezett.

Ezt követően félreálltak a gépjárművezetők kiszálltak a gépjárműből. Ekkor a panaszos a „kurva anyádat te kis köcsög azonnal tölts ki a betétlapot vagy rendőrt hívok” szavakkal szidalmazni kezdte G. F.-t, majd ezt követően egy alkalommal megütötte a jobb állkapcsát és nyakát. Az ütés során G. F.-nek sérülése nem keletkezett, az ütésnek nem voltak látható külsérelmi nyomai, ezért mentőt nem kért a helyszínrre. Ezt követően értesítette a rendőrséget.

G. F. arcát megtekintette a rendőr, amelyen valóban nem voltak ütésből származó külsérelmi nyomok. Ezt követően meghallgatta G. F. utasát, O. M.-t, aki elmondta, hogy végig jelen volt az esemény során, és a sofőr által elmondottakat megerősítette. Elmondta, hogy a panaszos valóban trágár szavakkal illette G. F.-t, és egy alkalommal megütötte, mely során nagyon megijedt és félt, hogy tovább fog folytatódni az eset.

A panaszos ezt követően meghallgatta a panaszost, aki a menetirány szerinti jobb szélső forgalmi sávban közlekedet. A jobb szélső sávból a középső forgalmi sávba akart sorolni, melyet elmondása szerint teljesen szabályosan hajtott végre. Ezt követően arra lett figyelmes hogy egy gépkocsi hátulról neki ütközött. A baleset okozásáért nem ismerte el s felelősségét, illetve tagadta, hogy megütötte volna G. F.-t. Az intézkedés során sem lehetett vele érdemben kommunikálni, továbbiakban is kötekedő hangnemben lépett fel. Így a balesetről külön feljelentés készült. A panaszosnak a baleset során sérülése nem keletkezett.

A történeteket jelentette az észak-pesti régiónak, aki utasította, hogy állítsa el a panaszost. Ezt követően a panaszost a helyszínen elfogta és közölte vele, hogy garázdaság bűncselekmény elkövetése miatt elő fogja állítani a kapitányságra, amit tudomásul vett. A gépkocsival szabályosan leparkolt, így az a továbbiakban forgalmi akadályt nem képezett.

Mindkét vezetővel szemén alkoholszondát alkalmaztak, amely negatív eredményt mutatott. A személyek és a gépkocsik a körözési nyilvántartásban nem szerepeltek, a személyek eltiltás hatálya alatt nem állak.

A parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint az intézkedés jogszerű, szakszerű és arányos volt.

4) T. A. r. törm. a 2014. december 12-én kelt – a Testület kérdéseire írt – kiegészítő jelentésében előadta, hogy emlékei szerint 2014. október 13-án 8 óra 35 perckor Észak-pesti régió utasította, hogy jelenjen meg az autópálya bevezető szakaszán a Sz. utcai kereszteződés után, mert onnan bejelentést tettek anyagi káros közúti közlekedési balesetről, amely során már verekedés is történt a részesek között.

A helyszínen 8 óra 50 perckor jelent meg, ahol napszaknak megfelelő köszönést követően közölte a nevét és a jelvéyszámát. A helyszínen megállapítást nyert, hogy a baleset bekövetkezése miatt először a panaszos, majd a másik fél is bejelentést tett a rendőrség felé. Ennek alapján megkezdte a rendőri intézkedést a helyszínen jelen lévőkkel szemben, így a panaszossal szemben is. A bejelentés azt tartalmazta, hogy egy anyagi káros baleset során verekedés is volt a felek között, azonban a verekedés minőségét részletesen a TIK központ nem tudta közölni.

A jelen lévő személyeket igazolásra szólította fel, mely során átadták a személyazonosító igazolványukat, lakcímet igazoló kártyájukat, vezetői engedélyüket és forgalmi engedélyüket. Az adatokat KIR-ben és KEKKH rendszerében ellenőriztem, eredményeként eltiltás, vagy

körözés nem merült fel. A gépjárművezetőkkel szemben elektromos alkoholtesztet alkalmazott, melynek eredménye mindkét esetben negatív lett. Ezt követően először meghallgatta a másik sofőrt, G. F.-t a balesettel kapcsolatban, majd a panaszost is. Ezt követően a helyszínen jelen lévő tanú is meghallgatásra került. A meghallgatott személyek elmondása alapján és a helyszínen lévő nyomok alapján megállapította, hogy a baleset bekövetkezéséért a panaszos a felelős. Ezt közölte a r. törm. vele, de a panaszos nem ismerte el a felelősségét a balesetért.

Ezért a rendőr közölte vele, hogy vele szemben a baleset okozásáért feljelentéssel él, melyet a Rendőrkapitányság Igazgatásrendészeti Osztálya fogja elbírálni. A baleset körülményeit a helyszínen jegyzőkönyvben rögzítette. A meghallgatás során G. F. és az autóban utazó tanú elmondta, hogy a panaszos egy alkalommal arcon ütötte G. F.-t. Ezt a tényt a panaszos tagadta. A r. törm. a bántalmazás körülményeit jelentette a TIK irányítójának, aki egyeztetett a Készenléti Csoportvezetővel utasították, hogy panaszost a helyszínen fogja el és állítsa elő a kerületi kapitányságra. A r. törm. ezt közölte a panaszossal. Mivel az autópálya jobb szélső sávjában álltak a gépjárművek, a balesetveszély miatt nem hagyhatták ott a panaszos autóját, ezért a r. törm. megkérte, hogy legközelebbi kihajtóig vezesse el a gépkocsiját és ott parkolja le. A panaszos előtt A. Zs. r. törm. közlekedett egy szolgálati gépkocsival, mögötte pedig a panaszos haladt. A leparkolást követően átültette a r. törm. a szolgálati gépkocsiba a panaszost, és mivel az intézkedés ennek a részében együttműködő volt, bilincset nem alkalmazott vele szemben. A panaszost aztán a kerületi kapitányságon sérülés- és panaszmentesen bemutatta a szolgálatirányító parancsnoknak.

Az intézkedés során a másik gépjárműben a vezetővel együtt utazott egy női személy, aki a baleseti jegyzőkönyvben tanúként lett meghallgatva.

A panaszossal szemben a helyszínen r. törm. és M. K. r. őrm. kezdték meg az intézkedést. A későbbiek során az előállítás végrehajtása érdekében segítségére érkezett a szolgálatban lévő A. Zs. r. törm. A kapitányságon az előállítás alatt társa, M. J. r. őrm. az előállító helyiséghez kísért a panaszost, azonban azt nem tudja, hogy ott kik végezték a befogadást, majd később a szabadítást, mivel nem volta jelen.

Miközben a másik sofőr tájékoztatta a r. törm. a baleset körülményeiről, a panaszos több alkalommal közbeszólt az elmondottakba, így többször fel kellett hívni a figyelmét arra, hogy őt is külön megfogja a r. törm. hallgatni, mely rögzítésre fog kerülni, addig azonban ne kommentálja a másik fél által elmondottakat. A kérését nem értette meg, és tovább folytatta saját gondolatai közlését, mert szerinte a másik sofőr valótlanul állított. A panaszos a rendőrök jelenlétében is többször próbált konfliktushelyzetbe kerülni a másik sofőrrel, ezért ennek elkerülése érdekében kérte, hogy ne kommunikáljanak egymással, melynek a panaszos eleinte nem tett eleget.

Az intézkedés során a baleset körülményeiről hallgatta meg a részeseket és a tanút. Majd a KRESZ szabályainak ismertetését követően kérdezte a panaszostól, hogy elismeri-e a baleset okozásáért a felelősségét, melyre nemleges választ adott. Továbbá azt mondta nekem, hogy nem ütötte meg a másik sofőrt

Miután közölte a panaszossal, hogy elő fogják állítani, kérdezte, hogy ügyvédet hívjon-e, majd mondta neki, hogy amennyiben szükségesnek érzi, lesz lehetősége arra, hogy a Kapitányságon a Készenléti Csoportvezetőn keresztül értesítse az ügyvédjét. A panaszos az intézkedés alatt folyamatosan a telefonját nyomkodta, és telefonálni akart több

alkalommal, ezért a r. törm. megkérte, hogy mivel rendőri intézkedés alatt áll, tegye el a telefonját, annak idejére azt nem használhatja. Majd fellengzően mondta, hogy fontos tárgyalásra kell mennie, ahol nagyon sok pénzről van szó, és értesíteni akarja a személyt, hogy nem fog odaérni időben. Ezért az anyagi dolgokra való tekintettel engedélyezte neki a r. törm., hogy felhívja telefonon az érintett felet, vagy ha nem éri el, legalább egy üzenetet küldjön neki és lemondja a találkozót. Majd mivel vele utazott két gyermeke a r. törm. megkérdezte tőle, hogy ide tud-e hívni valakit annak érdekében, hogy a gyerekeket elvigye magával. Majd kötekedve közölte, hogy a feleségét fel tudná hívni, de a r. törm. nem engedte meg neki, hogy telefonáljon. A r. törm. közölte vele, hogy a gyermekek érdekében természetesen értesítheti feleségét telefonon, mely a rendőr jelenlétében megtörtént. Arra már nem emlékszik, hogy a panaszos mit kérdezett tőle, de az egész rendőri intézkedés alatt végig kötekedő fellengző hangnemben beszélt vele is, az intézkedés során nem tanúsított együttműködést, utasításait eleinte nem volt hajlandó követni. Így az intézkedés során sem lehetett vele érdemben kommunikálni, ezért a vele szembeni fellépésük határozott volt, de ennek mértékében higgadtan kommunikáltak vele. Az intézkedés során oda-vissza mászkált a rendőrautó és a saját gépjárműve között, mivel abban ültek a gyermekei. Normális esetben nem lehetséges, hogy az intézkedés alá vont személy kedvére mászkáljon, azonban gyermekekre való tekintettel nem tiltottuk ettől a tevékenységtől. A másik rendőr a szemével folyamatosan végig kísérte a panaszos mozgását. Azonban a jegyzőkönyv felvételének idejére szükséges volt a panaszos jelenléte.

A panaszos a meghallgatása során azt mondta, hogy a gépkocsijával egy autóbust került ki, mely során szabályosan váltott sávot, A mögötte közlekedő másik autó sofőrje agresszívan haladt mellette indokolatlanul gyorsított, ennek során következett be az ütközés. Továbbá elmondta, hogy nem használt trágár szavakat, és nem ütötte meg a másik sofőrt.

A helyszínen elmondottakat a felek saját kézírásukkal külön-külön jegyzőkönyvekben rögzítették, melyet aláírásukkal hitelesítettek. A részes és tanúként meghallgatott lehetőségei szerint kérte az adatai zártan történő kezelését. Az intézkedés alá vontak saját gondolatait írták le a jegyzőkönyvben, egymás lemásolására nem került sor.

A r. törm. nem emlékszik, hogy kérte-e a panaszos látletet vetetését, azonban emlékei szerint szintén kötekedően megjegyzést tett arra vonatkozóan, hogy hívjanak egy mentőt. Erre közölte vele, hogy amennyiben szükségessé válik, természetesen hívnak egy mentőt a másik félhez. A helyszínen többszöri ismétlődő kérdésre a másik sofőr nyomatékosan elmondta, hogy a panaszos egy alkalommal a jobb állkapocs és nyaki részt ütötte meg, máshová nem kapott ütést. Kérdésre elmondta, hogy nem keletkezett sérülése az ütés után, annak látható külsérelmi nyomai nincsenek, ezért mentőre nem tart igényt. A r. törm. megtekintette az érintett részt, ahol valóban nem látszottak sem ütésből, sem egyéb módon keletkezhett külsérelmi nyomok. Azonban a r. törm.-t is foglalkoztatta az, hogy mentő nem lett értesítve, ezért a kerületi Kapitányságon a későbbiekben, a másik sofőr és utasa jelenlétében megkérdeztem a készenléti csoportvezetőt, hogy ne hívjanak-e mégis egy mentőt a kapitányságra a megütött sofőrhöz, azonban azt válaszolta a csoportvezető, hogy a sérülés fokára való tekintettel nincs rá szükség, majd a tanúkihallgatást követően elmennek orvoshoz és kérnek egy látletet.

Mielőtt a Sz. utcánál a panaszost a r. törm. beültette a szolgálati gépjárműbe, közölte vele, hogy a rendőri intézkedéssel szemben a kerületi kapitányság vezetőjénél 30 napon belül, Testületnél 20 napon belül panasszal élhet. Továbbiakban a jogorvoslati lehetőségekről való

tájékoztatás az intézkedés az intézkedés alá vont személy részére átadott igazoláson írásban megtörténik, melyre a szabadításkor végző rendőr szóban is felhívja az intézkedés alá vont figyelmét. Valamint az előállító helyiségben történő befogadáskor az előállított személy szóban, majd írásban is tájékoztatást kap jogairól és kötelezettségeiről, melynek egy példánya a zárkában is el van helyezve.

5) G. F. feljelentését 2014. október 13-án 10 óra 26 perctől 12 óráig jegyzőkönyvezték a kapitányságon. A jegyzőkönyv részletes ismertetésétől a Testület eltekint, mivel az releváns többletinformációt nem tartalmaz.

6) Az utas meghallgatása 2014. október 13-án 15 óra 22 perctől 15 óra 33 percig tartott. A jegyzőkönyv részletes ismertetésétől a Testület eltekint, mivel az releváns többletinformációt nem tartalmaz.

7) G. F. tanúkihallgatása 2014. október 13-án 13 óra 44 perctől 14 óra 42 percig tartott. A jegyzőkönyv részletes ismertetésétől a Testület eltekint, mivel az releváns többletinformációt nem tartalmaz.

8) A panaszos gyanúsított kihallgatása 2014. október 13-án 14 óra 36 perctől 16 óra 15 percig tartott. A jegyzőkönyv részletes ismertetésétől a Testület eltekint, mivel az releváns többletinformációt nem tartalmaz.

9) A közúti közlekedési baleset helyszínén végzett helyszíni meg szemléléséről szóló jegyzőkönyv szerint a szemle kezdete 9 óra volt. A rövid történeti tényállásként a jegyzőkönyv rögzíti, hogy 2014. október 13-án 7 óra 50 perc körüli időben G. F. Audi típusú gépkocsijával közlekedett az autópálya bevezető szakaszán. Ennek során a menetirány szerinti jobb szélső sávban közlekedő panaszos a Volkswagen típusú gépkocsijával hirtelen bevágott a középső sávban közlekedő Audi elé. Elmondása szerint a Volkswagen az irányjelzőt csak késleltetve, a manőver közben kezdte el használni. Az Audi megkísérelte kikerülni az ütközést hirtelen fékezéssel, illetve azzal, hogy a menetirány szerinti bal szélső sávba irányítja a gépkocsiját, oda azonban forgalmi okokból nem tudott átsorolni, így az elé szabálytalanul besoroló gépkocsi elé ütközött, ennek során sérülése senkinek sem keletkezett. A baleset során anyagi kár keletkezett, mértékéről nyilatkozni nem tudtak, az megállapítás alatt van.

A helyszínen a nyomokat fényképezőgéppel rögzítették, meghallgatták a részes feleket és a tanút, a személyeket és a gépjárműveket ellenőrizték a nyilvántartásokban, a vezetőkkal szemben alkoholszondát alkalmaztak. A helyszínen anyagmaradvány nem volt található.

A panaszos megszegte a KRESZ 29. § előírásait. A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy a balesetért a panaszos a felelős.

A helyszíni szemle 13 órakor fejeződött be.

10) A közúti balesetről kiállított igazolás rendőrségi példányán a mind a panaszos, mind a részes fél valamennyi szükséges adata fel van tüntetve.

III.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) IV. cikkében biztosított személyes szabadsághoz való jogát, valamint XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület először a rendőrség intézkedési kötelezettségét vizsgálta.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-ának (1) bekezdése azzal egészíti ki a fenti szabályt, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. A 8. §-a szerint pedig a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást.

A Büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 164. § (1) bekezdése szerint aki más testi épségét vagy egészségét sérti, testi sértést követ el.

A Btk 339. § (1) bekezdése szabályozza a garázdaság tényállást, eszerint aki olyan kihívóan közösséggellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A Szabs. tv. 218. § bekezdése szerint annak a járműnek a vezetője, aki az elsőbbségre vagy az előzésre vonatkozó szabályokat megszegi, szabálysértést követ el.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A rendőri jelentések szerint, hogy két telefonos bejelentés érkezett egy közlekedési balesettel, illetve egy ehhez kapcsolódó bántalmazással kapcsolatban a központi segélyhívószámra.

A bejelentés tartalma a Testület álláspontja szerint felvetette annak a gyanúját, hogy a panaszos sérelmére valamilyen jogsértést követek el vagy a panaszos követett el jogsértést, tehát a bejelentésben ismertetett esemény nyilvánvalóan olyannak volt tekinthető, amely az

Rtv. 13. §-a értelmében rendőri beavatkozást tett szükségessé, intézkedési kötelezettséget keletkeztetett.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a bejelentés tartalma miatt a rendőrségnek fennállt az intézkedési kötelezettsége.

2) A panaszos előállítása kapcsán az alábbi megállapításokra jutott a Testület.

a) A Testület az előállítás foganatosításával kapcsolatosan elsőként azt vizsgálta, hogy a rendőrség a fenti intézkedési kötelezettségét az intézkedés helyszínén megfelelően teljesítette-e.

A rendőrségi iratok rögzítik, hogy a rendőrök a bejelentésre 8 óra 50 perc körül érkeztek a helyszínre, ott meghallgatták G. F-t és a tanút, majd a panaszost is. G. F. elmondta, hogy a panaszos a sávváltást megelőzően nem használt irányjelzőt, hanem csak a művelet közben. Forgalmi okból nem tudott lehúzódni a másik sávba, ezért nem tudta elkerülni az ütközést. Az eset után a panaszos sértegette, illetve egy alkalommal megütötte. A panaszos tagadta az ütést, illetve a felelősségét sem ismerte el a közúti baleset kapcsán. A rendőrök jelentették az esetet az ügyletnek, majd utasítás szerint előállították a panaszost a kerületi kapitányságra.

A rendőrségi iratok szerint a panaszost az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján állították elő. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten érték. A fenti rendelkezés a rendőrnek nem biztosít mérlegelési lehetőséget, hanem tettenérés esetén kötelező jelleggel írja elő az intézkedés alá vont előállítását.

Sem az Rtv., sem a büntető anyagi, illetve eljárási szabályok nem tartalmazzák a „tettenérés” meghatározását, a Testületnek tehát szükséges elvégezni a fogalom elemzését ahhoz, hogy megítélhesse, jelen ügyben alappal hivatkozik-e a rendőrség a tettenérésre, mint kötelező előállítási okra.

A Btk. kommentárja szerint a bírói gyakorlat – a tetten ért tolvaj által az eltulajdonított dolog megtartása érdekében alkalmazott erőszak rabláskénti minősülése kapcsán – a tettenérés fogalmát tágan értelmezi, nem csak a cselekmény véghezvitele közbeni leleplezést érti rajta, hanem megállapíthatónak tartja akkor is, ha a bűncselekmény felfedezése a lopás befejezését jelentő elvétel után, de még az elvétel közben történik. Tettenérésnek minősül a lakásbetörés elkövetőjének a folyamatos üldözés utáni, akár a helyszíntől távoli elfogása is, ám a folyamatos üldözés megállapításának feltétele a helyszínről távozó tolvaj *folyamatos* szemmel tartása és *megszakítás nélküli* üldözése. Amennyiben a folyamatos üldözés megszakad, nem beszélhetünk tetten ért tolvajról (lásd: Dr. Belovics Ervin – Dr. Molnár Gábor – Dr. Sinku Pál: Büntetőjog. Különös rész. Harmadik, átdolgozott kiadás. HVG-Orac, Budapest, 2003, 587-588. o.).

A Be. szerint [127. § (3) bekezdés] a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja, köteles azonban őt a nyomozó hatóságnak haladéktalanul átadni; ha erre nincs módja, a rendőrséget értesíteni. A Be. kommentárja is kiemeli, hogy nem csak az minősül tettenérésnek, ha az elkövető a cselekményt szemtanú jelenlétében hajtja végre, és őt a szemtanú elfogja, hanem az is, ha az elkövetőt akár a szemtanú, akár a szemtanú felhívása,

vagy más körülmény (pl. riasztó észlelése) alapján a szemtanútól különböző személy *üldözés során* elfogja [Jakucs Tamás (szerk.): Kommentár a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvényhez, 262. o.].

Mind az anyagi, mind az eljárási törvényekhez fűzött kommentárból kiderül tehát, hogy a tettenérés megállapításához szükséges egyfajta folyamatosság, amely a cselekmény elkövetését az elfogással összekapcsolja. Ezért abban az esetben is, ha az Rtv. tettenérés fogalmát nem csupán a hatóság általi észlelés alapján induló intézkedésekre szorítjuk, szükséges, hogy a tetten ért személy mozgását, cselekvését – akár a szemtanúk, akár az értesítésre megjelenő rendőrök – végig kövessék a cselekmény elkövetésétől kezdve.

A tettenérés további, hasonló jelentőséggel bíró tartalmi elemét magyarázza a 13/2013. számú büntető elvi határozat (EBH2013. B.13.). A Kúrai magyarázata szerint a „Be. 127. § (3) bekezdése a bűnüldözésre jogosult hatóságnak nyújtott civil jogsegély, aminek lényege, hogy az *elkövetőt elfogó, visszatartó* személy a hatósághoz képest helyzeti előnyben van, viszont törvényileg engedélyezett magatartása fejében sem lesz cselekménye hatósági, hanem megmarad magáncselekménynek. [...] Kétségtelen, hogy az *elfogás, visszatartás fizikai ráhatást* jelent, éppen ezért különösen vizsgálendő, hogy az irányadó tényállás szerinti történések azokon a kereteken belül maradnak-e, amelyeket a jogalkotó a Be. 127. § (3) bekezdése esetében meghatároz. A tettenérés feltételezi a bűncselekmény észlelését; és ahhoz képest a cselekményt éppen elkövetőnek, az éppen eltávozó elkövetőnek, és az eltávozó elkövető üldözésből való elfogását, ekként visszatartását. Tettenérés alatt értendő, ha a cselekmény az adott személy – a tettenérő – szeme láttára, észlelése mellett történik; olyan fizikai közelségben, amikor reális lehetősége van az elkövetéshez férni, az elkövetőt elérni, az elkövető után eredni. Mindez a forró nyom, az időveszteség nélküli üldözés lehetősége; és éppen ezen alapul a társadalmi elismertsége.”

A Kúria fenti magyarázata alapján megállapítható, hogy a tettenérésnek a *folyamatosság, a megszakítás nélküliség* mellett szükségszerű eleme az is, hogy annak keretében sor kerüljön az elkövető *fizikai ráhatással történő üldözésére, elfogására, visszatartására*. Amennyiben az elkövető fentiek szerint leírt nyomon követhetősége megszakad, vagy ha vele szemben nem kerül sor – jellemzően fizikai ráhatással – üldözésre, visszatartásra, úgy tettenérésről nem beszélhetünk.

Míthogy az előállítás az egyik legsúlyosabb jogkorlátozással járó intézkedés, amelyre az Rtv. lehetőséget biztosít a rendőr számára, a Testület álláspontja szerint az ezen intézkedésekre irányadó rendelkezéseket – az Rtv. 2. §-ában foglalt, az emberi méltóság és általánosságban az emberi jogok védelmével kapcsolatos rendőrségi kötelezettség minél teljesebb érvényesülése érdekében – megszorítóan kell értelmezni, és különös gondossággal kell értékelni, hogy megvalósulnak-e azok a körülmények, amelyeket az Rtv. a 33. § (1) bekezdése szerinti – azaz mérlegelés nélkül kötelező – szabadságelvonás feltételeként a törvény megfogalmaz.

A Testület az eset ennek megfelelő értékelése alapján úgy ítélte meg, hogy a panaszos vonatkozásában a tettenérés nem valósult meg. A panaszos cselekményét ugyan több szemtanú is figyelemmel kísérte, ezért a Testület álláspontja szerint a jelen tanúk közrehatása következtében megvalósult az a folyamatos figyelemmel kísérés, ami a tettenérés megállapításához szükséges; a jogintézmény másik fent utalt eleme ugyanakkor nem teljesült, mivel a konkrét szituációban nem került sor az elkövető üldözésére, elfogására vagy

visszatartására, mivel a panaszos önként maradt a helyszínen, mivel a közúti baleset miatti rendőri intézkedést várta.

Mivel tehát a Testület álláspontja szerint a panasz alapjául szolgáló esetben nem történt tettenérés, az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontjára való hivatkozás a panaszos előállításához bizonyosan nem biztosított kellő jogalapot.

A Testület álláspontja szerint ugyanakkor az előállítás körülményeinek további vizsgálata szükséges ahhoz, hogy a személyi szabadság korlátozásának jogszerűségében is állást lehessen foglalni. Az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja ugyanis tettenérés hiányában is lehetőséget biztosít a rendőrnek az előállításra, ha a bűncselekmény elkövetésének – akár minimális szintű – gyanúja fennáll („a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, [...] aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható”). Márpedig a rendőrség által megjelölt tettenérés szükségszerűen magában foglalja a bűncselekmény elkövetésének gyanúját is, hiszen bűncselekmény gyanújának hiányában a tettenérés fogalmilag kizárt. A Testület megítélése szerint ezért – bár a panaszolt esetben a tettenéréshez szükséges folyamatosság nem volt megállapítható – a rendőrség által megjelölt kötelező előállítási okban szükségszerűen benne foglalt opcionális előállítási ok, a bűncselekmény elkövetésének gyanúja felmerülhet a tárgybeli esetben. Ezért – noha a rendőrség az előállítás jogalapjának megjelölése körében az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontjára kifejezetten nem hivatkozott – a Testület szükségesnek tartotta megvizsgálni, hogy a fenti jogszabályhely alapján a panaszos előállítása jogszerű lehetett-e.

Az Rtv. 33. (2) bekezdés b) pontja – szemben a tettenérés esetével – mérlegelési jogot biztosít a rendőrnek a tekintetben, hogy a körülmények figyelembe vétele mellett az intézkedés alá vontat előállítsa-e vagy sem. Annak megállapításához, hogy az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja megfelelő jogalként szolgálhatott-e a panaszos előállításához, azt kell megállapítani, hogy a bűncselekmény gyanúja fennállhatott-e. Ezt a Testület kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálhatja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a büntetőeljárást lefolytató hatóság szerepét (tehát nem foglalhat állást abban a kérdésben, hogy a panaszos követett-e el bűncselekményt), azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény bizonyos fokú értékelését olyankor, amikor annak jogalapjaként a rendőrség bűncselekmény gyanújára hivatkozik, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület a bűncselekmény elkövetésének kérdésében való állásfoglalás nélkül azt vizsgálta, hogy a gyanúnak az adott intézkedéshez szükséges foka fennállt-e.

Mivel a rendőrségre közúti balesetről és bántalmazásról érkezett bejelentés, és a kitérő rendőröknek a bejelentő és a tanú elmondta, hogy a panaszos Testület álláspontja szerint a bűncselekmény elkövetésének az előállításához minimálisan szükséges fokú gyanúja fennállt, a rendőrségnek tehát az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja kellő jogalapot biztosított a panaszos előállításához.

A jogalap megléte azonban önmagában nem teszi a rendőri intézkedést jogszerűvé. Az Rtv. 15. §-ában foglalt arányosság követelménye értelmében a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Mivel az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja mérlegelési jogot biztosít a rendőrnek annak eldöntésekor, hogy előállítja-e a bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személyt. E mérlegelés során figyelemmel kell lenni az arányosság követelményére – amennyiben e

követelmény nem érvényesül, úgy a megfelelő jogalap megléte mellett is jogszerűtlenné válik az intézkedés.

Az arányosság megítélésakor a Testületnek azt kellett figyelembe vennie, hogy volt-e az előállításnak olyan célja, amely csak a szabadság korlátozásával volt elérhető. A Testület erre a kérdésre nemleges választ adott. A Testület erre a kérdésre nemleges választ adott. A panaszos maga várta meg a rendőrséget, a helyszínt nem kívánta el elhagyni. Mindezek alapján kizártnak tűnik, hogy a panaszos a rendőrség kérésére (vagy idézésére) nem ment volna be magától a kapitányságra és ne tett volna vallomást az ügyben. A szabadságelvonás tehát nem hordozott magában olyan előnyt, amelyet egy lényegesen kevésbé korlátozó rendőri cselekvéssel (a panaszosnak a kapitányságra való behívásával, esetleg későbbi idézésével) ne lehetett volna elérni. A szabálysértési eljárás lefolytatása szintén nem indokolta a panaszos előállítását, mivel a feleket a helyszínen meghallgatták a rendőrök, illetve jegyzőkönyvezték is az előadásukat. (Az érintettek sajátkezűleg, aláírásukkal megerősítve írták le a jegyzőkönyvben a történeteket.)

Erre való tekintettel a Testület megállapította, hogy a panaszos előállítása – bár annak jogalapja megvolt – nem felelt meg az arányosság követelményének, így a panaszos személyi szabadságának jogellenes korlátozását valósította meg.

b) Az előállítás időtartama vonatkozásában az alábbi megállapításokra jutott a Testület.

Az előállításról kiállított igazolás szerint az előállítás 8 óra 50 perckor kezdődött és 18 órakor fejeződött be.

A rendőri jelentésekből kitűnik, hogy az eljáró rendőrök 8 óra 50 perckor érkeztek meg a helyszínre, ekkor vonták a panaszost intézkedés alá, majd az előállítás keretében 10 óra 35 perckor helyezték el az előállító helyiségben. Az előállítás időtartama alatt a rendőrök a rendőrök felvették a sértett feljelentését 10 óra 26 perc és 12 óra között, meghallgatták a szabálysértési eljárás keretében G. F-t 13 óra 44 perc és 14 óra 42 perc között, az utast 15 óra 22 perc és 33 perc között, majd a panaszos gyanúsított kihallgatására (14 óra 36 perctől 16 óra 15 percig) és a rabosításra került sor. A panaszost végül 18 órakor szabadították.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként határozza meg a 8 órás (illetve indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 órás) időtartamot. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. § (1) bekezdésében meghatározott azon általános arányossági követelmény is, mely

szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”.

A Testület az időtartam értékelésekor az alábbi szempontokra volt figyelemmel. Az előállítás, mint szabadságkorlátozó intézkedés mindig célhoz kötött, ebből adódóan csak addig tarthat, amíg a célja megvalósul.

Az előállítás időtartama alatt az ügyben végzett cselekmények fenti ismertetéséből kitűnik, hogy az eljárás során több olyan „üres járat” is volt, amely idő alatt semmilyen eljárási cselekmény nem zajlott, hiszen a tanúk kihallgatása és a feljelentés csupán kb. 2,5 órát vett igénybe. A Testület megjegyzi, hogy a szabálysértéssel kapcsolatos helyszínelés időintervallumát, mint a kihallgatást késleltető eljárási cselekményt nem kell figyelembe venni, hiszen ennek eredménye nem befolyásolhatta érdemben panaszos gyanúsított kihallgatását. A kapitányságon a gyanúsított kihallgatás megkezdéséig a panaszos közel 4 órát töltött el úgy, hogy abban körülbelül 2,5 óra alatt zajlott olyan eljárási cselekmény, amely a gyanúsított kihallgatását érdemben befolyásolhatta.

Minderre tekintettel a Testület álláspontja szerint a panaszos szabadságának előállítással való korlátozása szükségtelenül és aránytalanul hosszú ideig tartott, hiszen a mintegy 9 órás intézkedés során vele szemben vagy öt érintően közel négy és fél órán keresztül semmilyen eljárási cselekményt nem végeztek.

Mindezekre figyelemmel a Testület álláspontja szerint sérült a panaszos személyes szabadsághoz való joga az előállítás időtartama miatt.

3) A panaszos sérelmezte, hogy nem telefonálhatott az ártárgyalás résztvevőinek, hogy nem fog odaérni.

A rendőri jelentés szerint a panaszos az intézkedés alatt folyamatosan a telefonját nyomkodta, és telefonálni akart több alkalommal, ezért a r. törm. megkérte, hogy mivel rendőri intézkedés alatt áll, tegye el a telefonját, annak idejére azt nem használhatja. A panaszos erre azt mondta, hogy fontos tárgyalásra kell mennie, ahol nagyon sok pénzről van szó, és értesíteni akarja a személyt, hogy nem fog odaérni időben. Ezért az anyagi dolgokra való tekintettel engedélyezte neki a r. törm., hogy felhívja telefonon az érintett felet, vagy ha nem éri el, legalább egy üzenetet küldjön neki és lemondja a találkozót. Majd mivel vele utazott két gyermeke a r. törm. megkérdezte tőle, hogy ide tud-e hívni valakit annak érdekében, hogy a gyerekeket elvigye magával. A panaszos erre kötekedve közölte, hogy a feleségét fel tudná hívni, de a r. törm. nem engedte meg neki, hogy telefonáljon. A r. törm. közölte vele, hogy a gyermekek érdekében természetesen értesítheti feleségét telefonon, mely a rendőr jelenlétében megtörtént. Miután közölte a panaszossal, hogy elő fogják állítani, kérdezte, hogy ügyvédet hívjon-e, majd mondta neki, hogy amennyiben szükségesnek érzi, lesz lehetősége arra, hogy a Kapitányságon a Készenléti Csoportvezetőn keresztül értesítse az ügyvédjét. A panaszos által megjelölt személyt (a feleségét) a kapitányságon értesítették az előállításról.

Az Rtv. 17. § (1) bekezdése szerint a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

Az Rtv. 13. § (3) bekezdése értelmében ha a rendőrt az intézkedés megtételében tárgy akadályozza, azt eltávolíthatja, vagy az akadályt más módon elháríthatja, az ezzel okozott kárért a rendőrségnek az intézkedés alapjául szolgáló cselekményben vétlen károsultat kártalanítania kell.

Az Rtv. 18. § (1) bekezdése szerint a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli.

A Testület a mobiltelefonokkal kapcsolatos rendőrségi gyakorlatot a két rendelkezés összeolvasása alapján a következőképpen értékeli. Olyan esetekben, amikor a rendőri intézkedés célját veszélyezteti, ha az intézkedés alá vont személy mobiltelefonon ellenőrizetlenül lép kapcsolatba valakivel (pl. nem zárható ki, hogy bűntársát értesíti a gyanú szerint tetten ért elkövető), úgy az Rtv. 17. § (1) bekezdése kellő jogalapot biztosít a rendőrnek a telefon (mint az intézkedés eredményes végrehajtását akadályozó tárgy) elvételére, illetve a telefonálás korlátozására.

Ha ilyen körülmény az adott helyzetben nem áll fent, úgy a mobiltelefon használata korlátozásának nincsen jogalapja. Ilyen esetekben semmi nem zárja ki, hogy a hozzátartozót vagy más személyt az előállított személy a saját mobiltelefonján értesítse, hiszen e jog fő szabály szerint az érintettet illeti meg, és az értesítés csak akkor rendőri feladat, ha a fogvatartott valamilyen okból nincsen abban a helyzetben, hogy értesítési jogával éljen.

Jelen esetben a rendőri és a panaszosi előadás elér akörben, hogy a panaszost engedték-e telefonálni. A rendelkezésre álló szűkös bizonyítékok alapján az események nem rekonstruálhatóak teljeskörűen, ezért a Testület nem tudott abban állástfoglalni, hogy a panaszost érte-e jogsérelem ekörben.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme nem megállapítható a telefon használatának korlátozása miatt.

4) A panaszos kifogásolta, hogy az intézkedés során nem kapott megfelelő tájékoztatást.

A Testület a tájékoztatással kapcsolatban az alábbi jogszabályi előírásokra volt figyelemmel.

Az Rtv. 24. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles [...] az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

Az Rtv. 33. § (4) bekezdése szerint az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.

A panaszossal szemben intézkedő r. törm. jelentésében előadta, hogy az Rtv. 20. § (2) bekezdésében foglalt követelményeknek eleget tett, majd az intézkedés során közölte a panaszossal, hogy előfognak állítani és hogy ki fognak hallgatni az előállítás alatt. Mielőtt a Bp. XV. ker. Széchenyi utcánál a panaszost a r. törm. beültette a r. törm. a szolgálati

gépjárműbe, közölte vele, hogy a rendőri intézkedéssel szemben a kerületi kapitányság vezetőjénél 30 napon belül, Testületnél 20 napon belül panasszal élhet. Továbbiakban a jogorvoslati lehetőségekről való tájékoztatás az intézkedés alá vont személy részére átadott igazoláson írásban megtörténik, melyre a szabadításkor végző rendőr szóban is felhívja az intézkedés alá vont figyelmét. Valamint az előállító helyiségben történő befogadáskor az előállított személy szóban, majd írásban is tájékoztatást kap jogairól és kötelezettségeiről, melynek egy példánya a zárkában is el van helyezve.

A Nyilatkozatokon a panaszos úgy nyilatkozott, hogy a tájékoztatásokat megkapta.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a Testület álláspontja szerint a rendőrök megfelelően eleget tettek a tájékoztatási kötelezettségüknek, a panaszost tájékoztatták arról, hogy elő fogják állítani, hogy ott várhatóan milyen eljárási cselekmény fog történni, továbbá a jogairól és kötelezettségeiről és a panasztételi lehetőségeiről is megkapta a megfelelő tájékoztatást.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

IV.

A Testület álláspontja szerint a rendőröknek intézkedési kötelezettsége keletkezett a bejelentés alapján. Az előállítás rendőrség által megjelölt jogalapja nem volt helytálló, de a 33. § (2) b) bekezdés megteremtette a jogalapot, ugyanakkor az előállítás nem felelt meg az arányossági követelményeknek. Továbbá az előállítás időtartalma is aránytalan volt, ezért súlyosan sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.

A panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült a tájékoztatás kapcsán, illetve a telefonálás lehetőségre vonatkozó kifogás kapcsán az előadások közötti ellentmondás nem oldható fel, így ekörben a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem megállapítható.

A konkrét esetben megvalósult sérelem a Testület megítélése szerint – jellegénél fogva – eléri a súlyosság azon fokát, amely indokolttá teszi a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2015. július 30.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag